

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

60. An Episcopus adhibendo unctionem Chrismaticam non cum pollice,
sed cum indice peccet mortaliter? Et infertur idem esse dicendum in
unctione Sacramenti Confirmationis. Ex p. 12. t. 1. r .60.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

dad de la Sede Apostolica : iuzgo que dichas informaciones, son de ningun valor, y fuerza, y que assi la possession como la consagracion fueron inuvalidas, & illicitas.

6. Añado, lo que es de grandissima consideracion, que aunque se conuença euidentemente, la probabilidad de que fueron validas la possession, y consagracion, se a de dezir que fueron illicitas, porque en materia perteneciente a Sacramentos. Aliud est probabile esse, validè fieri, aliud probabile esse, licitè posse fieri, como lo sienten todos los Doctores. Y aunque lo que toca a la potestad de iurisdiccion, tiene menos inconueniente el vsar de opiniones prouables en materia de Sacramentos, porque es opinion comun que quando se obra con opinion prouable, caso que no sea verdadera, la Iglesia suple el defecto de iurisdiccion, esto es solo prouable, y no cierto, como lo sienten el Padre, Suarez 3. part. tom. 4. disp. 26. sect. 6. & Hurtad. disp. 4. de consecr. dist. 8. de hac re dubitat, & oppositum censet Salas 1. 2. tract. 8. disp. vnica, sect. 6. n. 100. & Ioann. Sanchez in select. disp. 4. cum Paludano, & aliis Iuristis, defende que no suple la Iglesia la iurisdiccion en este caso. Y los Doctores que dicen, que en la administracion de Sacramentos, es licito vsar de opiniones solamente probables, acerca de la iurisdiccion, lo limitan a casos en que no tenga inconueniente graue como en el Sacramento de la Confirmacion, o en el de la Penitencia con el Penitente, que se presume se confesará otras vezes, però no quando si la Confession fuera nula, el Penitente expone periculo damnationis. Pudiera con facilidad referir en particular el sentimiento de los Autores en esta parte que tengo citados en mi 1. 2. tract. 5. conuouers. 3. punct. 4. donde se pueden ver, que yo no los refiero por no alargarme mas. En la legitimacion del ministro es materia mucho mas escurpuloza, y aunque alguno dirá que en esta materia es lo mismo, por poder el Pontifice dispensar para que vn Obispo solo validè consagrie, assi se ha de presumir, suple el defecto de los dos, quando con probabilidad se haze la Consagracion ab vno : esto ditase solo con vna prudente coniectura muy incierta.

7. Concluyo pues, que como del valor de la Consagracion del Obispo, dependa el valor de tantos Sacramentos necesarios necessitate salutis, que el illicito el Consagrarse solo con opinion probable, y que en este caso sera harto esforçar la probabilidad de la Consagracion que se hizo con dichas circunstancias, y no puede exceder la esfera de probable, y que como esta no basta para exercer las acciones de Obispo, tendra obligacion el Señor Obispo de quien a qui se trata, a boluerse a consagrar, y que no abra menester consagrarse sub conditione porque basta ser probable, que no está Consagrado para que en orden a esto, se porte como no Consagrado, y de nuevo se consagrie absolutamente. Sic sentio saluo meliori iudicio. En el Colleg. de la Compag. de Iesus de Alcalá, à 12. de Julio de 1647. Huc vsque Pater Quieto; quæ confirmant plura ex his quæ à nobis in superioribus Resolutionibus dicta sunt.

8. Et quidem contra amicissimum, & nunquam satis laudatum Solorzanum nimis vrgens verba Pontificalis Romani, ibi : *Nemo consecrari debet, nisi prius constet Consecratori de commissione consecrandi : siue per litteras Apostolicas, si sit extra Curiam, siue per cognitionem viue vocis oraculo à Summo Pontifice factam, si Consecrator ipse sit Cardinalis.* Et in eodem Pontificali dum Episcopus consecrandus præsentatur Episcopo consecranti dicitur : (Reuerendissime Pater, Postulat sancta Mater Ecclesia, vt hunc præsentem Presbyterum ad onus Episcopatus subleuetis.) Statim interrogat Episcopus consecrans. *Haaberis mandatum Apo-*

stolicum? & respondet Episcopus Assitens; *Haaberis.* & Consecrans ait *Legatur;* Ex quibus patet contra Dominum Solorzanum, quod in materia Consecrationis requiritur notitia Bullarum præsentium, quæ omnia satis confirmat P. Contreras vbi supra art. 1. dub. 2. n. 23. cum seq. Vnde art. 1. dub. 2. n. 4. sic ait. [Sed quid si las dichas letras Apostolicas se perdieren, o alguno, maliciosamente las vuisse occultado. Vtrum si en tal caso bastaria esprouarse su despacho? Respondese, que no; porque segun consta de la dicha extrauagante, no se admite de ningun a manera otra alguna prouea, que la de las mismas letras Apostolicas. Sic communiter DD. Canonica, & Theologica. Ita Azor tom. 2. lib. 7. cap. 1. §. Quares. Nauar. cap. accept. de restit. spoliat. opposit. 8. n. 24. en donde dize desta manera Exorbitat a lege communi prædicta extrauagans iniuncta, quia illud habet aq̄e probari posse factum per Testes, & per instrumenta, lege in exercendis, C. de fide instrumentorum : Extrauagans autem prædicta disponit probationem prouisionum Episcopatum, & cæterarum dignitatum probari non posse, nisi per Instrumenta, imò neque per omnia Instrumenta sed tantum per litteras Apostolicas expeditas, quales solæ Bullæ munitæ, dicuntur. Ita ille, cum *Elamin. Paris. de resignat. Benefic. lib. 10. quest. 1. num. 4.* en donde propone vna question assi; quæ res an Beneficio à Papa imperato, & Pontifice confecto diploma, quod deinde casu est amissum satis sit, si testibus probetur? Respondetur de iure communi sufficere, de vsu, & more Curie non idem. Sic Parisius, idem Fillicius de Benefic. tract. 4. cap. 6. n. 2. Huc vsque Contreras, & ad confirmationem suæ sententiæ non desinat hic apponere verba Vgolini de post. Episc. cap. 1. §. 1. num. 2. sic asserentis: [Vbi Episcopus apud Sedem Apostolicam, promouetur, litteras dictæ Sedis promotionem, consecrationemque continentibus habere debet, alioquin ad suam Ecclesiam accedere, vel bonorum Ecclesiasticorum administrationem accipere non potest, à nemineque absque huiusmodi litterarum ostensione recipi, obedire, & ei præstari, atque audiri debet. Et si contra præsumptum fuerit, quod ab ipso gestum fuerit, irritum habetur, & de Ecclesia proventibus nihil recipere potest. Capitula verò & alij quicumque ipsum absque huiusmodi litteris Apostolicis recipientes eidemque obediunt à beneficiorum suorum fructuum perceptione suspensi sunt, donec super hoc eiusdem Sedis gratiam metuerint obtinere, ita habetur in cit. Extr. iniuncta nobis, & ita no Abb. in cap. qualiter eodem, in Antig. & Gloss. in Clement. prima §. 1. in verbo Sede vacante adhaerere. & idem Abb. in cap. nostri, num. 4. de elect. & Perr. Auzan. Reg. 224. n. 4. & Paris. de resignat. benef. lib. 10. quest. 1. n. 23. qui ait capientem possessionem litteris non expedita intrusum dici, & omne ius amittere, quod habuit, & id locum habere etiam in Episcopo sub pena de qua in Extrauag. iniuncta. Quare dispositio c. vt amissis de elect. & Gloss. ibi antequam prædictas litteras habeat Episcopus, & Insurandum præstiterit locum non habet. Idem ex his patet non sat esse probare per testes aliquem in Episcopum esse pronunciatum, ex eo quia Episcopus in Ecclesia pronunciat, sed oportere, vt probetur per litteras Papæ, vt dicitur in cit. Extrauag. & ita Abb. in cit. cap. nostri, n. 4. Idem de collatione beneficij asseruit de magis communi opinionone.] Paris. eadem q. n. 33. Huc vsque Vgolinus.

RESOL. LX.

An Episcopus adhibendo vñtionem Christianitatem non cum pollice, sed cum indice peccet mortaliter. Et inferitur idem esse dicendum in vñtione Sacramentum.

Sup. hoc suppleto iurisdictionis late in to. 3. tr. 1. Ref. 4. & in to. 1. tr. 1. Ref. 5. 2. inter princ. & med. vers. Nā si aliqua. & in to. 8. tr. 1. Ref. 2. §. 2. post med. à vers. Et tandem. & in Ref. 4. & ex doct. Ref. 5. signanter §. Sed. & in to. 7. tr. 1. Ref. 92. à med. §. Ex his vsque in fin. Ref. & hic sup. in tr. 4. Ref. 68. §. vlt.

cramenti Confirmationis? Ex parte 12. tractat. 1. Resol. 60.

Onificale dicit adhibendum esse cum pollice; & videtur affirmative respondendum exemplo Episcopi ministrantis Sacramento Confirmationis, nam si vngeret alio digito, quam pollice, peccaret mortaliter, vt tenent Doctores, quos ego alibi duxi.

2. Sed seclso scandalo, & contemptu, Ego notandam Episcopum de mortali, qui in consecratione vngeret capiti alio digito quam pollice; & ita de Episcopo confirmante, me citato tenet Leander de Sacram. tom. 1. tract. 3. disp. 3. q. 13. Probatur quia res leuis est, & parum refert, quod vntio fiat cum dextero pollice, vel indice, manu dextera vel sinistra. Idem docet Martinus de S. Ioseph in man. Confess. lib. 1. r. 1. de Confirmat. n. 13. vbi sic ait; [Però non peccato mortal vngit con otro dedo, ni con la mano izquierda, porque no es materia graue. Dian. tract. 7. Resol. 22. & 28. Y lo confirmo, porque en Derecho minima non sunt in consideratione.] I. scio. ff. de in integr. restitut. l. 4. in fin. ff. de adilitio edict. Et modica non nocent. cap. si proponente 42. vbi gloss. 1. de rescript. l. in rebus, & possunt, ff. commendati. Et hanc sententiam me citato tenet Dicastill. de Sacram. tom. 1. r. 3. disp. onica dub. 12. n. 149. & nouissimè me citato amicissimus, & nunquam satis laudatus Pater Escobar in sua doctissima Theologia moral. tom. 2. lib. 12. sect. 2. cap. 13. prob. 14. num. 2 13 cui etiam adde Bulebaum in Medulla Theol. 51. mor. lib. 6. tract. 1. cap. 2. dub. 1.

RESOL. LXI.

An Episcopus aliqua censura innodatus valide possit consecrare alium Episcopum?

Et quid si talis Episcopus alios sacros Ordines maiores consecrat?

Et docetur quod qui suscipit Ordinem ab Episcopo excommunicato, suspensio, heretico schismatico, deposito, aut degradato verum ordinem suscipit; an ab illius executione suspendatur. Ex parte. 12. tract. 1. Resolatione 61.

Respondeo, quod quilibet Episcopus, siue sit hereticus suspensus, degradatus, vel alia censura Ecclesiastica innodatus, dummodo cum debita intentione adhibeat materiam & formam legitimam valide semper ordinat. Ita communiter Doctores; Probatur ex eo, quod potestas ordinandi iuxta Christi Domini institutionem pendet fundamentaliter, & totaliter à Characterè Episcopali, character autem illa est indelebilis, vt quouis peccato, & censura accedente etiam maneat; vnde Ecclesia non potest huiusmodi Ordinationes sic factas inuadare. Contra vero quia potestas benedicendi Calices, Altaria, &c. id genus est tantum ex iure potestiuo Ecclesie, quæ potest tollere istam potestatem benedicendi ab Episcopo: hinc quando 9. q. 2. cap. nullum, omnia quæ gessit Episcopus ordinarius alienum Clericum vel vsurpans aliquos actus non inuitatus ab Episcopo Prouinciæ, dicuntur, vacua, & inania, id non intelligitur de ipsa Ordinatione sacra, sed de iis tantum, quæ spectant ad disciplinam Ecclesiasticam, & negocia Ecclesie, vt patet ex verbis prædictam clausulam immediatè antecedentibus, & ex can. 13. p̄imi Conc. Antioch. sub Iulio Iex quo citatur e. nullum, fuit desumptum. Dicendum igitur est ordinatum ministrum Sacramenti Ordinis non esse alium, quam Episcopum. Patet ex Flo-

Tom. IV.

rentino in decreto Engenij, §. sextum Sacramentum, vbi hæc assertio iidem ferè terminis traditur: & ex Trid. sess. 23. can. 7. vbi sub anathemate defuitur, Episcopos esse Presbyteris superiores, & habere potestatem Confirmandi, & Ordinandi, quæ non est illis communis cum Presbyteris. Neque obest valoti Sacramenti quod Episcopus sit excommunicatus, aut hereticus vel degradatus, dummodò verè sit Episcopus: vt rectè affirmat D. Thom. in 4. dist. 25. q. 1. art. 2. & communis sententia Theologorum, quam satis probat Ecclesie consuetudo; quippe quæ Sacerdotes à Græcis schismaticis, & hereticis ordinatos habet pro veris Sacerdotibus. Adde quod vt rectè ait D. Thom. 3. part. q. 64. art. 9. minister Sacramentorum operatur virtute, & autoritate Diuina quam Deus non auferit à ministro propter eius peccatum, aut infidelitatem; Sacramenta quoque ipsa non accipiunt suam à ministro eiusque fide, vel bonitate, sed à Christo, eiusque meritis. Quare vt sint, & operentur non requirunt necessariò fidem aut bonitatem ministri. Plura in eam sententiam congerit Bellarminus lib. 3. de Sacram. cap. 26. ex sanctis Patribus, & Conciliorum decretis: sed res iam extra controuersiam est, quippe de qua neque Catholici neque heretici dubitant. Quod autem dicunt Innocentius Primus, Damasus, Leo I. & Gregorius Magnus verbis relatis à Gratian. caus. 9. q. 1. initio, Sacramenta collata ab hereticis inquinare magis quam mundare; & Ordinatos ab hereticis nullam accipere potestatem; &c. Hæc inquam sunt intelligenda vel de quibusdam hereticis qui formam Sacramentorum peruehebant: vel quia communiter peccant, & inquinantur, quia ab hereticis Sacramenta recipiunt quamuis valide recipiunt. Dicunt enim, Ordinatos ab hereticis nullam accipere potestatem, legitimam scilicet, & qua possint vti licite propter indecentiam, in qua irregularitas fundata fuit, iuxta multorum sententiam, qui censent taliter Ordinatos esse irregulares. Nam in iure moraliter loquendo, dicitur quis id nullo modo ferre posse, quod non potest licite facere. Alia quædam superioribus duriora habent nonnulli ex auctoribus citatis: sed quæ benignè explicari possunt, & communi Ecclesie iudicio postponenda sunt. Et hæc omnia docet Hamber. 3. part. de Sacram. tom. 2. de Sacram. Ordin. disp. 6. art. 1. Martinon. in 3. part. de Sacram. tom. 2. disp. 67. sect. 1. n. 14. & alij communiter.

2. Dicendum est igitur potestatem suam non priuari Episcopum ob excommunicationem, suspensionem, aut degradationem quippe est institutio Christi per consecrationem collatas ac proinde à solo Christo & non ab Ecclesia tolli potest, vt multis comprobant Gregor. de Valent. tit. 4. disp. 9. quæst. 1. part. 2. Henriquez lib. 10. cap. 12. Valquez de ord. disp. 243. cap. 1. & Barbol. allegat. de ioseph. Episc. num. 3. & colligitur ex cap. secundum, 19. dist. & c. Quomodo de consecratione disp. 4. Et licet in cap. Ecclesia aiusque Canonibus 1. quæst. 1. & 9. quæst. 1. afferatur ordinationem factam ab heretico, seu Excommunicato non esse ratam, & legitimam reputandam, intelligi debet quoad illius executionem, & vium; secus quoad substantiã Ordinis, & characteris. Quippe suscipiens Ordinem ab Episcopo deposito, vel excommunicato vitando, verum Ordinem suscipit: at ab illius executione suspenditur iuxta textum in cap. 1. & 2. de Schismatico, & Ordinando ab eo, & tradit Couar. in cap. alma 1. part. 8. 6. num. 6. Navar. cap. 27. num. 241. & Palaus tom. 4. tract. 27. punct. 14. num. 1. Docet itaque Villalobos in Summa, tom. 1. tract. 4. difficult. 13. num. 1. asserit: [Algunos decretos ay, que parece que prueuan, que el Sacramento de la Orden recibido de Obispo descomulgado, è herege, es

H h itio

Handwritten marginal notes in large letters, possibly 'V. A. E. T. V. V. T. I.' or similar.